

Утвърдил: _____
Изпълнителен директор
Национален фонд “Култура”

Често задавани въпроси по програма „Дебюти“ 2026 г.

Съдържание

Възраст и допустимост.....	1
Дефиниция на “Дебютант” и други участници в екипа.....	2
Допустими дейности.....	6
Документи и електронно кандидатстване (КЕП).....	7
Технически въпроси.....	7
Целеви групи.....	7
Срок за изпълнение на проекта.....	7
Доход, възнаграждение и отчетност.....	8
Финансиране по програмата.....	8

Възраст и допустимост

Какви са възрастовите ограничения на програмата?

Съгласно условията на програма „Дебюти“ възрастовото ограничение се отнася единствено за самоосигуряващи се физически лица, които трябва да бъдат „дипломирани артисти на възраст до 35 години“. Когато кандидатстването се осъществява чрез частна културна организация, не се прилага възрастово ограничение за представляващото лице. Единственото изискване е дебютантът в проекта да отговаря на критериите за „дебютант“ по Програмата.

Кои са допустимите кандидати по програмата?

1. Самоосигуряващи се физически лица с българско гражданство, регистрирани като упражняващи свободни професии в сферата на културата, **регистрирани в регистър БУЛСТАТ**, които: имат **навършени 18 години**; са **студенти във висшите училища по изкуствата и/или са дипломирани артисти на възраст до 35 години**, реализират **до втори включително самостоятелен професионален неучебен опит**;
2. Частни културни организации по смисъла на чл. 10, ал. 1, т.1 от ЗЗРК, които подпомагат и представляват дебютанти в реализацията и разпространението на дебютните им проекти;
3. Организации, учредени по Закона за народните читалища, които подпомагат и представляват дебютанти в реализацията и разпространението на дебютните им проекти.

Задължителна ли е регистрация в БУЛСТАТ?

Да, вижте предходния въпрос.

Кога едно дружество се счита за частна културна организация по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗЗРК?

Едно дружество се счита за частна културна организация по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗЗРК, когато е регистрирано по общия ред (Търговски регистър или Регистър БУЛСТАТ) и осъществява дейност в областта на културата, съгласно вписания предмет на дейност и реалната си практика.

Не се изисква допълнителна регистрация в друг специализиран регистър.

Това включва всички юридически лица, които извършват културна дейност: търговски дружества, еднолични търговци, юридически лица с нестопанска цел, кооперации, както и клонове на чуждестранни юридически лица, регистрирани в България.

Необходимо ли е юридическото лице да бъде регистрирано в допълнителни регистри, освен Търговския регистър, за да бъде допустим кандидат по програма „Дебюти“?

Не, вижте предходния въпрос.

Допустимо ли е новорегистрирано дружество без предходна продукционна дейност да кандидатства по програмата?

Програмата не поставя изискване за минимален брой реализирани проекти или доказан продукционен опит на юридическото лице. Допустимостта се определя от това дали дружеството отговаря на критериите за частна културна организация по смисъла на ЗЗРК. Липсата на предходна продукционна дейност не е основание за недопустимост.

Има ли изискване кандидатът да е бил регистриран като свободна професия и в БУЛСТАТ за определен минимален период преди датата на кандидатстване? Ако извърша необходимата регистрация сега, преди подаването на проектното предложение, ще бъде ли допустим кандидат по програма „Дебюти“ 2026?

Програмата не поставя изискване за минимален период на регистрация. Допустимостта се определя от това дали кандидатът отговаря на условията към момента на подаване на кандидатурата и извършване на проверката, а не от продължителността на регистрацията.

Дефиниция на “Дебютант” и други участници в екипа

За целите на програмата дебютиращи артисти са лица, които са част от основния творчески екип по проекта и отговарят на следните условия, съобразно съответното направление:

- Визуални изкуства – художници, визуални артисти или творчески колективи, реализиращи до втори самостоятелен професионален (неучебен) културен продукт, събитие или проект.
- Екранни изкуства – режисьори, за които проектът представлява първи или втори професионален (неучебен) опит в областта на игралното, документалното или анимационното кино, независимо дали е късометражен или пълнометражен филм.
- Литература – автори, писатели и/или художници на илюстрирани издания, за които изданието е първо или второ професионално публикувано произведение. Не се допуска публикуване на учебни разработки, включително курсови и дипломни работи.
- Музика – солови изпълнители и/или музикални групи с не повече от два реализирани професионални албума.
- Театър – режисьори, за които сценичният продукт представлява първи или втори професионален проект.
- Танц и перформънс - режисьори и/или хореографи, за които сценичният продукт представлява първи или втори професионален проект.

Може ли физическо лице да кандидатства по програмата, когато притежава диплома в направлението, която отговаря на една художествена специалност, но желае да реализира дебют в друга творческа роля?

Да, съгласно условията, не необходимо образованието съгласно дипломата и ролята в проекта да съвпада.

В условията пише че недопустими участници са: „Участници, посочени като дебютанти в проектното предложение (вкл. в групови проекти), които вече са били финансирани/са участвали в проект, финансиран по програма „Дебюти“ на Националния фонд „Култура“ без значение от ролята им в творческия екип на проекта.” Дебютантът е участвал в различни проекти, обаче не се е занимавал с финансирането на тези проекти и затова не знае откъде са финансирани всички проекти, в които е участвал. Има ли как да разберем предварително дали е участвал в проекти, които са финансирани по програма „Дебюти“ на Национален фонд „Култура“? Такава справка може ли да бъде направена от Вас?

Участници, които вече са били вписани като дебютанти в проект, финансиран по програма „Дебюти“ на Национален фонд „Култура“, не могат да бъдат посочени повторно като дебютанти, независимо от ролята им в предходния творчески екип. Те могат да бъдат включени в екипа на проекта като професионалисти. За

установяване дали дадено лице вече е участвало като дебютант, следва да се има предвид, че в предходните издания на програмата всички дебютанти подписват декларация за съгласие за участие като дебютант, която е част от задължителния пакет документи. Ако лицето не е подписало такава декларация, то не би следвало да е било вписано като дебютант.

Национален фонд „Култура“ не извършва индивидуални справки за участието на конкретни лица в предходни проекти, тъй като информацията се удостоверява именно чрез подписаната декларация в съответния проект.

Колко дебютанти могат да бъдат включени в един проект и кои лица подписват декларация за дебютант?

Декларацията се подписва само от дебютанта/ите. В зависимост от направлението, в един проект може да има и повече от един дебютант - но всички дебютанти трябва да отговарят на условието за “дебют”, съгласно определението в Програмата.

Необходимо ли е кандидатът (юридическото лице) да сключи договор с всеки дебютант или само с основния дебютант?

За целите на програмата няма “основни” или “второстепенни” дебютанти. Всеки участник, посочен като дебютант трябва да подпише такава декларация - това е необходимо с цел осигуряване, че участникът е запознат с условието за еднократен дебют.

Как се определя дали член на екипа има професионален опит, който надвишава допустимото за програмата?

Всеки участник, който не отговаря за специфичните условия за дебют в различните направления се третира като професионалист. Условията са подробно описани в раздел VIII, т. 1.

Ако кандидатът изпълнява продуцентски или организационни роли, счита ли се това за творчески опит, който може да повлияе на допустимостта?

Важно е да се разграничи понятието “кандидат” от понятието “дебютант” за целите на Условията. Когато кандидатът е самоосигуряващо се лице в ролята на дебютант на проекта, следва да отговаря на условията за дебют по конкретното направление - но в нито едно от тях няма условия за липса на опит в

административните роли. Организационните и административните функции представляват оперативен и управленски капацитет, но не се класифицират като художествен принос към проекта.

Може ли кандидатът да бъде част от екипа, без да бъде дебютант?

Когато кандидатът е самоосигуряващо се лице, съгласно условията, той задължително трябва да бъде дебютант в проекта.

Допустимо ли млад творец до 30 годишна възраст да кандидатства като дебютант, ако до момента има реализирани проекти към НФК в различни програми от „Дебюти“ - през предходни години?

Допустимо е, дори ако лицето е участвало в проекти към НФК в други програми, различни от „Дебюти“ - но задължително следва да бъде спазено условието за дебют в направлението. Допустимостта се определя единствено от това дали лицето отговаря на критериите за дебютант по смисъла на програмата.

Специфични въпроси за направление “Екранни изкуства”

Творческия екип на филмовия проект кои роли обхваща?

Творческият екип на един филмов проект обхваща всички ключови роли, които участват в създаването на художественото съдържание – от концепцията и сценария, през режисурата и визуалната реализация, до актьорското изпълнение и постпродукцията.

Във формуляра за кандидатстване в стъпка Екип се отбелязва “Вид Екип”. Каква е дефиницията според условията на Творчески, Продукционен и Административен екип?

Административният екип са лицата, които осигуряват планиране, отчетност, комуникация и цялостна административна подкрепа на проекта. Продукционен и творчески екип обичайно включва всички специалисти и професионалисти, които участват в създаването и реализирането на проекта.

Продуцентът в кой екип е? А продукционният мениджър може ли да се счита, че е и в административния и в продукционния екип? И ако отбележим, че

конкретният субект в екипа е Дебютант – той не спада ли също към някои от трите вида екип?

Фондът не предоставя разяснения относно съдържанието, концепцията или тематичната насоченост на конкретни проектни предложения, както и не може да указва на кандидатите кои членове на екипа по какъв начин да бъдат отбелязани, но в електронната система имате възможност да посочите едно лице като прилежащо към повече от един вид екип.

Всички хора от творческия екип/ и останалите от екипа ли трябва да имат диплома за висше образование в сферата на Екранните изкуства/ в сферата на позицията, която заемат? Достатъчно ли е само режисьорката да има такава диплома?

Изискването за образование е насочено към дебютанта в екипа, като няма изрично условие за доказване на образованието на всички останали членове.

Дебютант ли е лице, което участва в проекта, но не изпълнява режисьорска роля?

Съгласно условията на програмата тази година - не.

Допустими дейности

Допустими ли са дебютни нехудожествени авторски книги с културен и образователен характер, или направлението обхваща единствено художествена литература?

В направление „Литература“ Програмата подкрепя дебютни авторски художествени текстове, като в условията изрично е посочено: „дебютни авторски художествени текстове, дебютни авторски драматургични текстове, стихосбирки, детско-юношески и литературни произведения...“ Нехудожествени издания не попадат в обхвата на допустимите дейности по това направление.

Допустими ли са дейности, свързани с разпространението на вече представени/публикувани културни продукти?

В зависимост от направлението и спецификата на конкретния сектор, е възможно в някои направления да бъде финансиран културен продукт, който е в етап на създаване или е вече създаден. В условията са посочени като допустими: **проекти целящи представяне пред публика или разпространение на вече създаден културен продукт на дебютиращ автор, когато**

разпространението му не е предходно финансирано от друг публичен източник. В случай, че културният продукт е вече разпространяван, то неговото разпространение не попада в обхвата на допустимите дейности.

Какво означава „професионален (неучебен) опит” – каква е дефиницията за професионален(неучебен) опит?

Професионален (неучебен) опит означава реално извършвана трудова или творческа дейност, която е част от практиката на дадена професия и не представлява обучение, стаж, практика или учебен процес. Професионалният опит може да бъде сформирани вкл. докато лицето е в етап на обучение, но да е отделен от образователната му програма.

Професионалният опит не включва продукти, осъществени по време на обучения, курсове, семинари, стажове, практики, както и учебни задания и дейности, извършвани единствено с учебна цел.

Документи и електронно кандидатстване (КЕП)

Може ли да се кандидатства без КЕП?

Кандидатстването по програма „Дебюти“ се извършва изцяло чрез електронната платформа на Национален фонд „Култура“, като подаването на формуляра изисква квалифициран електронен подпис (КЕП). В условията е посочено, че всички документи се подписват само с КЕП, като за подаване на електронния формуляр за кандидатстване също е необходим КЕП.

Технически въпроси

Секция „Екип“ в системата за кандидатстване

Какво да напиша в секция „Екип“, когато не знам още участниците?

Ако на етап кандидатстване все още не знаете всички участници в екипа, електронната система позволява да отбележите, че съответните лица са „неизвестни“. В случай че по време на изпълнението на проекта се наложи смяна на заложените участници (или добавяне на такива, посочени като неизвестни към момента на кандидатстване), това може да бъде извършено след одобрена молба за промяна.

Целеви групи

Необходимо ли е във формуляра изрично да се посочи възрастовият диапазон на аудиторията?“

В условията на Програмата не е посочено задължително изискване да бъде определен възрастов диапазон на аудиторията.

Срок за изпълнение на проекта

Какъв е срокът за изпълнение на проекта?

18 месеца е максималният срок за изпълнение на дейностите, като проектът може да бъде реализиран за по-кратък период, стига той да попада в срока, съгласно сключения договор.

Доход, възнаграждение и отчетност

Как НФК определя „дохода на бенефициента“? Може ли бенефициентът да има собствено възнаграждение и при какво условие? Как се документират парите, които отиват към екипа?

Бенефициентът, когато е кандидат самоосигуряващо се лице, може да има включен хонорар в бюджета на проекта. Изискванията и необходимите документи за отчитане на разходите са описани в Указанията за изпълнение и отчитане на проекти по програми, финансирани от Националния фонд “Култура”, достъпни на сайта на НФК в секция “Документи”

Финансиране по програмата

Какво е разпределението на бюджета по направления?

По програмата не са определени бюджетни съотношения за различните направления. Целият обявен програмен бюджет се разпределя между всички направления в рамките на съответната процедура. Разпределението на средствата се извършва след оценка на всички допустими кандидатури, съгласно решението на Оценителната комисия.

Необходимо ли е на етап кандидатстване да се прилагат оферти или други ценови доказателства за планираните разходи (напр. печат, дизайн, маркетинг), или е достатъчно бюджетът да бъде обоснован текстово в проектното предложение?

Препоръчително е офертите да бъдат приложени към кандидатурата, за да бъдат пазарно обосновани предложените разходи. Въпреки че не са задължителни, наличието или липсата им би могла да се отрази върху оценката, предвид критериите по Програмата.

Допустимо ли е закупуването на ДМА по програмата?

По програмата са допустими разходи “за закупуване на материали, декори, инструменти”, без да е изключено закупуването на ДМА, когато попада в описаните допустими категории разходи.